#vistårinteut
men vi slutar aldrig kämpa!

YTTRANDE
2016-11- 23

Justitiedepartementet
103 33 Stockholm
Ds 2016:37

Departementspromemorian Åldersbedömning tidigare i asylprocessen

(Ds 2016:37)

Rörelsen #vistårinteut Kungälv består av professionella och frivilliga som möter ensamkommande unga i sina uppdrag. Vi vill härmed avge ett yttrande när det gäller departementspromemorian Åldersbedömning tidigare i asylprocessen (Ds 2016:37). På gymnasieskolan i kommunen finns i nuläget runt 80 asylsökande elever. Under höstterminen har flera elever kommit tillbaka med besked från migrationsverket om att deras ålder bedöms vara över 18 år. I skolan har vi lång erfarenhet av att möta unga människor. Åldersbedömningarna har förvånat oss, vi har uppfattat att många av de ungdomar som bedöms som över 18 år, passar alldeles utmärkt i gymnasieskolan. Deras uppförande och mognad stämmer överens med våra övriga elever. I några fall har elever som uppgett att de är 16 år, som vi har uppfattat som 16 åringar, helt oväntat skrivits upp till 18 år. I alla fall av åldersuppskrivningar har det blivit oroligt i klasserna men särskilt i de fall där de som uppfattats som mycket unga skrivs upp. Vi som känner personen efter att ha haft denne som elev under 1-2 år skulle inte ha gjort samma tvärsäkra bedömning om personens ålder. Att en enskild tjänsteman, utifrån ett kort samtal ska bedöma en persons ålder och att denna bedömning därefter inte går att överklaga tror vi kommer leda till flera felbedömningar. Felbedömningar som innebär att ensamkommande barn inte får det stöd och den behandling som de har rätt till enligt Barnkonvention.

Sammanfattning

Förslaget rymmer en del positiva skrivningar, till exempel att åldersbedömning blir möjlig att överklaga separat och att barn, även om de saknar identitetshandlingar, kan ses som barn (7.1, s.35).

Vi är däremot djupt oroliga över och kritiska över följande:

Migrationsverket kan ta beslut om ålder för personer som i registreringssamtalet uppger att de är ensamkommande unga men som enligt tjänstemän på Migrationsverket ses som uppenbart äldre än 18 år. Dessa personers ålder räknas inte som ändrad och beslutet kan därmed inte överklagas. Vi anser att det finns risk för godtyckliga bedömningar. Förfaringssättet ger ett stort mått av rättsosäkerhet genom att

– Det till stora delar bygger på föreställningar att det går att se på en person hur gammal den är alternativt att det finns genetiska särdrag som kännetecknar den sökandes härkomst i kombination med kulturellt betingade drag. Vår erfarenhet är att det kan råda mycket delade meningar om vad som är ”uppenbart”

– De barn som uppfattas som uppenbart äldre än vad de egentligen är inte kommer att inkluderas i barnrättsperspektivet och därmed kommer att förnekas de rättigheter som alla andra barn har. De riskerar då att bli utnyttjade på olika sätt (se till exempel paragraf 32-36 och 38 i barnkonventionen), både i Sverige och vid eventuell utvisning. Detta är något som skrivningarna är till för att hindra men som istället motverkar sitt eget syfte.

– Barn som uppfattas som uppenbart äldre än 18 år inte kommer att kunna överklaga beslutet separat. Det innebär att ett allt för stort ansvar läggs på den enskilda tjänstemannen att fatta rätt beslut vid tillfället, ett beslut som kan innebära fara för barnets liv. Även för tjänstemännen är överklagande en extra säkerhet.

– Tidiga åldersbedömningar utan utredning kan ge utrymme för systematiska åldersuppskrivningar av minderåriga barn till vuxna vid registreringen - kanske för att spara tid och pengar. I praktiken skulle det kunna innebära att vissa barn ställs utanför det mottagande och asylbedömning som barn har rätt till.

Baserat på de skäl vi angivit ovan motsätter vi oss skarpt de här skrivningarna i lagändringarna eftersom vi menar att rättsosäkerheten ökar kraftigt för ensamkommande unga asylsökande som är barn men som enligt Migrationsverket uppenbart är äldre än 18 år.

För rörelsen #vistårinteut:s räkning har vi som talespersoner sammanfattat de synpunkter som lyfts i dialog med sympatisörer och medlemmar.

Vänligen

Cecilia Dahlberg
Skolkurator
För #vistårinteut Kungälv
Celia.dahlberg@hotmail.com
Salviaterrassen 8, 424 40 Angered